

«ШҚО, Глубокое ауданы, Красноярск а.о., Предгорное ауылы мекенжайында орналасқан «Altyn Shyghys» ЖШС-інің май экстракциялау зауытының қазандық цехының түтінді газдарын ақтап тазартудың екінші кезеңін орнату (сүзгілер). Түзету» жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша (құрылыс кезеңіне) ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕСІ

«Altyn Shyghys» ЖШС-інің қызметінің негізгі түрі ЭҚЖЖ 10411 «Тазартылмаған май және тоң май өндіру». «Altyn Shyghys» ЖШС-інде 20.08.2025 жылғы № KZ04VCZ14523256 I санаттағы объектінің әсеріне қолданыстағы экологиялық рұқсаты бар.

Жобада түтінді газдарын ақтап тазартудың екінші кезеңін (сүзгіні) енгізу көзделеді. Сүзгіні орнату қоршаған ортаға әсерді азайтуға бағытталған табиғатты қорғау шарасы болып табылады, бұл қазандықтың қатты бөлшектерінің шығарындыларын жылына 18,245 тоннаға азайтуға мүмкіндік береді.

Жобада қазандықта түтін газдарын ақтап тазарту аппаратын орнату бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстары ғана қарастырылады, өйткені қазандықты пайдалану кезеңінде эмиссия нормативтері мен қалдықтарды жинақтау лимиттері әсер етуге қолданыстағы экологиялық рұқсат материалдары шеңберінде белгіленген. Құрылыс-монтаждау жұмыстары қуаттылықтың ұлғаюына немесе қазандықтың технологиялық сипаттамаларының өзгеруіне әкелмейді.

Қолданыстағы ЦБ-56 батарея циклондарын ЦН-15-1000-8УП топтық циклондарына ауыстыру, сондай-ақ ФРУ-1500 қап сүзгісін орнату көзделеді.

Циклондардың техникалық сипаттамасы: тазартылатын газдың температурасы-400°C дейін; максималды қысым – 5 кПа; гидравликалық кедергі коэффициенті – 175.

Қап сүзгісінің техникалық сипаттамасы: сүзу бетінің ауданы – 1500 м²; меншікті газ жүктемесі – 1,5 м³/м² мин дейін; сүзгінің гидравликалық кедергісі – 1,7 кПа аспайды; регенерация циклінің ұзақтығы – 6 минуттан аспайды.

Ұсынылған іс-шараның орны

Құрылыс-монтаждау жұмыстары Шығыс Қазақстан облысы Глубокое ауданының Предгорное ауылында орналасқан «Altyn Shyghys» ЖШС-інің өсімдік майларын өндіру жөніндегі май экстракциялық зауытының аумағында жеке меншік құқығы бар кәсіпорынның жеке жер учаскесінде көзделеді. Қазандық цехы кадастрлық нөмірі 05-068-025-347 учаскесінде орналасқан.

Ең жақын тұрғын аймақ оңтүстік жағында кәсіпорынның шекті шығарындылар көзінен 118 м қашықтықта орналасқан. Зауыт аумағының шекараларының бұрыштық нүктелерінің координаттары:

№ р/с	Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1	50°16'20.89"	82°15'59.20"
2	50°16'23.47"	82°15'52.55"
3	50°16'23.44"	82°15'50.59"
4	50°16'21.85"	82°15'48.45"
5	50°16'20.91"	82°15'41.99"
6	50°16'18.90"	82°15'41.42"
7	50°16'18.07"	82°15'38.10"
8	50°16'13.31"	82°15'41.35"
9	50°16'13.58"	82°15'44.92"
10	50°16'6.25"	82°15'44.49"
11	50°16'6.66"	82°15'47.76"
12	50°16'7.02"	82°15'47.74"
13	50°16'7.41"	82°15'49.48"

14	50°16'8.52"	82°15'49.10"
15	50°16'11.00"	82°15'57.52"
16	50°16'12.40"	82°15'59.84"

Атмосфералық ауаға әсері

Құрылыс-монтаждау жұмыстары 2026 жылы 3 ай ішінде жүргізілетін болады. ҚМЖ кезеңінде атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының 2 көзі көзделеді (оның ішінде 1 ұйымдастырылмаған, 1 ұйымдастырылған), құрамында барлығы 17 ластаушы заттар бар. ҚМЖ кезеңінде стационарлық көздерден ластаушы заттардың болжамды шығарындыларының жалпы көлемі: 0.265 т, оның ішінде қатты шығарындылар – 0.072 т, газ тәрізділер – 0.193 т құрайды.

Пайдалану кезеңіне арналған шығарындылар қап сүзгісін орнату перспективасын ескере отырып, 20.08.2025 жылғы № KZ04VCZ14523256 I санаттағы объектінің әсеріне қолданыстағы экологиялық рұқсат материалдарында ескерілген. «Altyn Shyghys» ЖШС-інің май экстракциялау зауытының объектілерін пайдалану кезінде шығарындылар нормативтері 2025-2034 жылдарға арналған шығарындыларға жол берілетін нормативтер жобасының құрамында белгіленген және қаралып отырған жобамен өзгертілуге жатпайды:

- 2026 жылға – 1265,2143 т/жыл (103,59858 г/с);
- 2027-2034 ж. ж. – 1243,71527 т/жыл (99,78658 г/с).

Халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді, өйткені құрылыс кезеңінде ластаушы заттар таралуын есептеу қажеттілігі жоқ. Қап сүзгісін орнату шығарындылар нормативтерінің жылына 18,245 т төмендеуіне әкеледі.

Жер жұмыстары кезінде сумен шаң басу қарастырылған.

Нысан санитарлық-қорғау аймағының мөлшері 100 м болатын қауіптіліктің **IV класына** жатады. Экологиялық кодекс бойынша зауыт **I санатқа** жатады.

Су ортасына әсері

«Altyn Shyghys» ЖШС-і кәсіпорны табиғи жер үсті және жерасты көздерінен техникалық қажеттіліктерге су алуды көздемейді.

Шаруашылық-ауыз су қажеттіліктері үшін ҚМЖ кезеңінде сумен жабдықтау – «Теплоэнергия» МКК-ның қолданыстағы су құбыры желілерінен. Техникалық қажеттіліктерге – шарттық негізде тасымалданбалы.

ҚМЖ кезеңінде шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктерге арналған су шығыны жылына 22,5 м³ құрайды. Технологиялық қажеттіліктерге – 10 м³.

Красноярка өзеніне жылына 484,177 т мөлшерінде ластаушы заттарды төгудің белгіленген нормативтері өзгеруге жатпайды, өйткені ағызылатын шаруашылық-тұрмыстық сарқынды сулардың көлемі жылына 131,4 мың м³ деңгейінде қалады.

Красноярка өзенінің су қорғау аймақтары мен белдеулерінің шекаралары Шығыс Қазақстан облысы әкімдігінің 03.09.2019 жылғы № 296 қаулысымен бекітілген. Аумағында қазандық орналасқан май зауытының учаскесі Красноярка өзенінің белгіленген су қорғау аймағы мен белдеуінен тыс, өзен арнасынан 237 м қашықтықта орналасқан.

Жобалық шешімдер мен табиғатты қорғау шаралары сақталған жағдайда су объектілеріне теріс әсер ету мүмкін емес.

Жер бетіне әсері

Құрылыс кезеңінде өндіріс және тұтыну қалдықтарының 8 түрі түзілетін болады, оның ішінде: қауіпті қалдықтардың 2 түрі және қауіпсіз қалдықтардың 6 түрі. Қалдықтардың түзілуінің жалпы шекті көлемі – жылына 82,2328 т, оның ішінде қауіпті – жылына 0,0043 т, қауіпсіз – жылына 82,2285 т/жыл.

20.08.2025 жылғы №KZ04VCZ14523256 I санаттағы объектінің әсеріне қолданыстағы экологиялық рұқсат материалдарында қазандық цехының түтін газдарын ақтап тазартудың екінші сатысын орнату перспективасын ескере отырып, пайдалану кезеңіне қалдықтарды жинақтау лимиттері ескерілді.

Жалпы май зауыты бойынша қалдықтардың 40 атауын жинақтау лимиттері:

- 2025 жыл – 18667,86418 т/жыл;
- 2026 жыл – 50652,7193 т/жыл;
- 2027-2034 ж.ж. – жылына 50640,272 т.

Қап сүзгісін орнату жобасында қолданыстағы рұқсатқа өзгерістер енгізу көзделмейді. Қап сүзгісін пайдалану қалдықтардың жаңа түрлерінің пайда болуына әкелмейді.

Флора мен фауна

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін шикізат ретінде пайдалану көзделмейді.

«Шығыс Қазақстан облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ-нің 04.09.2023 жылғы №ЖТ-2023-01588006 хатына сәйкес қаралып отырған жер учаскесі мемлекеттік орман қоры мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерлеріне кірмейді.

Шығыс Қазақстан облыстық аңшылар мен балықшылар қоғамдық бірлестігінің 24.08.2023 жылғы № 212 ақпараты бойынша, жер учаскесінің координаталық нүктелері Шығыс Қазақстан облысы Глубокое ауданы Предгорное ауылының әкімшілік аумағында орналасқан және аңшылық алқаптарға жатпайды.

Нысан Батыс Алтай мемлекеттік табиғи қорығынан 120 км қашықтықта және «Семей орманы» мемлекеттік орман табиғи резерватынан 66 км қашықтықта орналасқан, олардың қорғау аймақтарына кірмейді және ерекше қорғалатын табиғи аумағына теріс әсер етпейді.

«Шығыс Қазақстан облысының ауыл шаруашылығы басқармасы» ММ-нің 21.08.2023 жылғы № 09/3453 хатына сәйкес қаралып отырған учаскеде санитарлық-қолайсыз пункттер, сібір жарасы бар жерлеу орындары жоқ.

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

«Altyn Shyghys» ЖШС-і құрылыс-монтаж жұмыстарын жүргізу кезінде мынадай табиғат қорғау іс-шаралары іске асырылатын болады:

- Құрылыс алаңында шанды басу бойынша жұмыстар атқару;
- ҚМЖ қалдықтарын бөлек жинақтау және шарт бойынша кәдеге жарату мен көмуге тапсыру.

Пайдалану кезеңіне арналған қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары бұрын келісілген және қайта қарауға жатпайды.

Қорытындылар

Шығарындылардың атмосфералық ауаға әсері шамалы, өйткені жұмыс учаскесінде тұрғын және қоғамдық ғимараттар жоқ. Шығарындылар көлемі шамалы және атмосфералық ауа сапасының нашарлауына әкелмейді. Нәтижелер жобаның бөлігі ретінде мамандандырылған есептеулермен расталады.

Объект биологиялық жүйеге (өсімдіктер мен жануарлар әлеміне, халыққа) айтарлықтай теріс әсер етпейді. Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген сирек өсімдіктер учаскеде жоқ. Жобамен жасыл желектерді кесу көзделмейді.

Топырақ пен жер бетіне әсер етуге жол берілмейді, өйткені қалдықтар шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға уақтылы тапсырылатын болады.

Осылайша, барлық іс-шаралар сақталған жағдайда жобалық шешімдерді іске асыру қазіргі экологиялық жағдайды бұзбайды, қоршаған ортаға материалдық өзгерістер әкелмейді, халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді.

НЕТЕХНИЧЕСКОЕ РЕЗЮМЕ

к разделу «Охрана окружающей среды» к проекту «Установка второй ступени тонкой очистки дымовых газов (фильтров) котельного цеха маслоэкстракционного завода ТОО «Altyn Shyghys». Корректировка», расположенного по адресу: ВКО, Глубоковский район, Краснаярский с.о., с. Предгорное» (на период строительства)

Основной вид деятельности ТОО «Altyn Shyghys» ОКЭД 10411 «Производство неочищенных масел и жиров». У ТОО «Altyn Shyghys» имеется действующее экологическое разрешение на воздействие объекта I категории № KZ04VCZ14523256 от 20.08.2025 года.

Проектом предусматривается внедрение второй ступени тонкой очистки дымовых газов (фильтров) котельного цеха. Монтаж фильтра является природоохранным мероприятием, направленным на снижение воздействия на окружающую среду, что позволит сократить выбросы твердых частиц от котельной на 18,245 т/год.

Проектом рассматриваются только строительно-монтажные работы по установке аппарата тонкой очистки дымовых газов в котельной, так как нормативы эмиссий и лимиты накопления отходов на период эксплуатации котельной установлены в рамках материалов действующего экологического разрешения на воздействие. Строительно-монтажные работы не приведут к увеличению мощности или изменению технологических характеристик котельной.

Предусматривается замена существующих батарейных циклонов ЦБ-56 на групповые циклоны ЦН-15-1000-8УП, а также установка рукавного фильтра ФРУ-1500.

Техническая характеристика циклонов: температура очищаемого газа – до 400°C; максимальное давление – 5 кПа; коэффициент гидравлического сопротивления – 175.

Техническая характеристика рукавного фильтра: площадь поверхности фильтрации – 1500 м²; удельная газовая нагрузка – до 1,5 м³/м² мин; гидравлическое сопротивление фильтра – не более 1,7кПа; продолжительность цикла регенерации – не более 6 мин.

Место осуществления намечаемой деятельности

Строительно-монтажные работы предусматриваются на территории маслоэкстракционного завода по производству растительных масел ТОО «Altyn Shyghys», расположенного в с. Предгорное Глубоковского района Восточно-Казахстанской области на собственном земельном участке предприятия с правом частной собственности. Котельная расположена на участке с кадастровым номером 05-068-025-347.

Ближайшая жилая зона расположена с южной стороны на расстоянии 118 м от крайнего источника выбросов предприятия. Координаты угловых точек границ территории завода:

№ п/п	Координаты угловых точек участка	
	Северная широта	Восточная долгота
1	50°16'20.89"	82°15'59.20"
2	50°16'23.47"	82°15'52.55"
3	50°16'23.44"	82°15'50.59"
4	50°16'21.85"	82°15'48.45"
5	50°16'20.91"	82°15'41.99"
6	50°16'18.90"	82°15'41.42"
7	50°16'18.07"	82°15'38.10"
8	50°16'13.31"	82°15'41.35"
9	50°16'13.58"	82°15'44.92"
10	50°16'6.25"	82°15'44.49"
11	50°16'6.66"	82°15'47.76"
12	50°16'7.02"	82°15'47.74"
13	50°16'7.41"	82°15'49.48"

14	50°16'8.52"	82°15'49.10"
15	50°16'11.00"	82°15'57.52"
16	50°16'12.40"	82°15'59.84"

Воздействие на атмосферный воздух

Строительно-монтажные работы будут проходить в течение 3-х месяцев в 2026 году. В период СМР предусматривается 2 источника выбросов загрязняющих веществ в атмосферу (в т.ч. 1 неорганизованный, 1 организованный), содержащие в общей сложности 17 наименований загрязняющих веществ. Общий объем предполагаемых выбросов загрязняющих веществ от стационарных источников на период СМР составит: 0.265 т, в том числе твердые – 0.072 т, газообразные – 0.193 т.

Выбросы на период эксплуатации с учетом перспективы установки рукавного фильтра учтены в материалах действующего экологического разрешения на воздействие объекта I категории № KZ04VCZ14523256 от 20.08.2025 года.

Нормативы выбросов при эксплуатации объектов маслоэкстракционного завода ТОО «Altyn Shyghys» установлены в составе проекта нормативов допустимых выбросов на 2025-2034 годы и рассматриваемым проектом изменению не подлежат:

- на 2026 год – 1265,2143 т/год (103,59858 г/с);
- на 2027-2034 г.г. – 1243,71527 т/год (99,78658 г/с).

Негативного влияния на здоровье населения оказываться не будет, т.к. на период строительства отсутствует необходимость проведения расчета рассеивания. Установка рукавного фильтра приведет к снижению нормативов выбросов на 18,245 т/год.

При земляных работах предусмотрено пылеподавление водой.

Объект относится к **IV классу опасности** с размером санитарно-защитной зоны 100 м. По Экологическому кодексу завод относится к **I категории**.

Воздействие на водную среду

Предприятием ТОО «Altyn Shyghys» забор воды на технические нужды из природных поверхностных и подземных источников не предусматривается.

На период СМР для хозяйственно-питьевых нужд водоснабжение – из существующих водопроводных сетей ГКП «Теплоэнергия». На технические нужды – привозная на договорной основе.

На период СМР расход воды на хозяйственно-бытовые нужды составит 22,5 м³/год. На технологические нужды – 10 м³.

Установленные нормативы сбросов загрязняющих веществ в реку Красноярка в количестве 484,177 т/год изменению не подлежат, так как объем сбрасываемых хозяйственных сточных вод остается на уровне 131,4 тыс.м³/год.

Границы водоохранных зон и полос реки Красноярка утверждены Постановлением Восточно-Казахстанского областного акимата № 296 от 03.09.2019 года. Участок маслозавода, на территории которого расположена котельная находится за пределами установленной водоохранной зоны и полосы реки Красноярка на расстоянии 237 м от русла реки.

В случае соблюдения проектных решений и природоохранных мероприятий негативное воздействие на водные объекты невозможно.

Воздействие на почвенный покров

При строительстве будет образовано 8 видов отходов производства и потребления, из них: 2 вида опасных и 6 видов неопасных отходов. Общий предельный объем образования отходов составит – 82,2328 т/год, в том числе опасных – 0,0043 т/год, неопасных – 82,2285 т/год.

Лимиты накопления отходов на период эксплуатации с учетом перспективы установки второй ступени тонкой очистки дымовых газов котельного цеха учтены в

материалах действующего экологического разрешения на воздействие объекта I категории № KZ04VCZ14523256 от 20.08.2025 года. Лимиты накопления 40 наименований отходов в целом по маслозаводу составляют:

- 2025 год – 18667,86418 т/год;
- 2026 год – 50652,7193 т/год;
- 2027-2034 г.г. – 50640,272 т/год.

Проектом установки рукавного фильтра внесение изменений в действующее разрешение не предусматривается. Эксплуатация рукавного фильтра не приведет к образованию новых видов отходов.

Флора и фауна

Использование растительности и животного мира в качестве сырья не предусматривается.

Согласно письму РГУ «Восточно-Казахстанская областная территориальная инспекция лесного хозяйства и животного мира» №ЖТ-2023-01588006 от 04.09.2023 года рассматриваемый земельный участок не входит в земли государственного лесного фонда и особо-охраняемых природных территорий.

По информации Восточно-Казахстанского областного общественного объединения охотников и рыболовов № 212 от 24.08.2023 года, координатные точки земельного участка находятся на административной территории села Предгорное Глубоковского района Восточно-Казахстанской области и не относится к охотничьим угодьям.

Объект расположен на расстоянии 120 км от Западно-Алтайского государственного природного заповедника и на расстоянии 66 км от Государственного лесного природного резервата «Семей орманы», не попадает в их охранные зоны и не оказывает негативного влияния на территорию ООПТ.

Согласно письму ГУ «Управление сельского хозяйства Восточно-Казахстанской области» № 09/3453 от 21.08.2023 года на рассматриваемом участке отсутствуют санитарно-неблагополучные пункты, сибиреязвенные захоронения.

План мероприятий по охране окружающей среды

При проведении строительно-монтажных работ ТОО «Altyn Shyghys» будут реализованы следующие природоохранные мероприятия:

- Проведение работ по пылеподавлению на строительной площадке;
- Раздельное накопление и передача отходов при СМР на утилизацию и захоронение по договору.

План мероприятий по охране окружающей среды на период эксплуатации был согласован ранее и пересмотру не подлежит.

Выводы

Влияние выбросов на атмосферный воздух незначительное, так как в пределах участка работ отсутствуют жилые и общественные здания. Объемы выбросов незначительные и не обусловят ухудшения качества атмосферного воздуха. Выводы подтверждены специализированными расчетами в составе проектов.

Существенного негативного влияния на биологическую систему (растительный и животный мир, население) объект не окажет. Редкие растения, включенные в Красную книгу Казахстана, на участке отсутствуют. Проектом вырубка зеленых насаждений не предусматривается.

Воздействие на почвы и грунты допустимое, так как отходы будут своевременно передаваться специализированным организациям по договору.

Таким образом, при соблюдении всех мероприятий, реализация проектных решений не нарушит существующего экологического состояния, не даст материальных

изменений в окружающей среде, отрицательного воздействия на здоровье населения не окажет.